Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10399/2025
13.05.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Бранислава Босиљковића и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Сава Николић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Спасојевић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Смедереву Гж 124/25 од 04.03.2025. године, у седници одржаној 13.05.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Смедереву Гж 124/25 од 04.03.2025. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Смедереву Гж 124/25 од 04.03.2025. године, тако што се одбија жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1351/24 од 20.11.2024. године и одбија захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1351/24 од 20.11.2024. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 300 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате почев од 13.12.2017. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 69.632,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Смедереву Гж 124/25 од 04.03.2025. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужени да му на име дуга исплати износ од 300 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу на дан исплате са траженом законском затезном каматом почев од 13.12.2017. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 63.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, благовремену ревизију изјавио је тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18//20, 10/23-др. закон) Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. истог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке преговарале су око купопродаје парцеле у својини туженог за купопродајну цену у износу од 7.000 евра. Из тих разлога тужилац је туженом на име капаре предао износ од 300 евра, док је остатак требало да му исплати пошто закључе уговор о купопродаји. Разлог због чега уговор није закључен у моменту предаје новца, био је тај што парцела није била укњижена на туженог као власника, па је договорено да се уговор закључи пошто се тужени укњижи. Међутим, до закључења уговора није дошло, већ је тужени другим лицима током 2021. године парцелу продао, одбијајући да тужиоцу врати 300 евра.

Првостепени суд усвојио је тужбени захтев тужиоца, и туженог обавезао да тужиоцу врати новчани износ који му је тужилац предао на име капаре, закључујући да је тужени одговоран за неизвршење уговора. Тужени је одустао од продаје парцеле тужиоцу па је у обавези да му врати овај новчани износ све ово применом одредби чланова 79. став 1. и 80. став 2. Закона о облигационим односима. Међутим, другостепени суд оцењује да је погрешан закључак првостепеног суда о томе да је тужилац туженом предао новчани износ од 300 евра који сада потражује, коју чињеницу је тужилац био дужан да докаже у смислу правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП, што по оцени другостепеног суда није учинио, па је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев тужиоца одбио.

По оцени Врховног суда, а полазећи од чињеничног стања утврђеног у поступку пред првостепеним судом, правилан је закључак тог суда о основаности тужбеног захтева тужиоца, и поред погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 79. став 1. Закона о облигационим односима, ако је у тренутку закључења уговора једна страна дала другој известан износ новца или извесну количину других заменљивих ствари као знак да је уговор закључен (капара), уговор се сматра закљученим када је капара дата, ако није што друго уговорено.

Пошто је сврха капаре доказ да је уговор закључен, уговор о капари се може закључити истовремено са главним уговором, као и после његовог закључења. Међутим, у конкретном случају, парничне странке уговор о купопродаји уопште нису закључиле, већ су договориле да то учине накнадно, пошто се тужени укњижи као власник предмета купопродаје. Због тога, новчани износ који је тужилац туженом предао не представља капару, нити се примењује одредба члана 80. ЗОО која се односе на последице неизвршења уговора од стране уговарача, јер у конкретом случају уговор није ни закључен. Међутим, с обзиром на утврђено чињенично стање од стране првостепеног суда, које се жалбом у спору мале вредности није погло побијати, а наиме, да је тужилац туженом предао новчани износ од 300 евра, иако за то није било основа ни у правном послу ни у закону, а до уговора о купопродаји није дошло, тужени је у обавези да тужиоцу сагласно одредби члана 210. Закона о облигационим односима, врати овај новчани износ. С обзиром да је утврђена одговорност туженог за незакључење уговора о купопродаји тужени је дужан да тужиоцу плати и законску затезну камату почев од дана предаје новца, све ово применом члана 214. ЗОО.

Како је поводом ревизије тужиоца преиначена побијана другостепена пресуда и одбијена жалба туженог, то је другостепена пресуда преиначена и у погледу одлуке о трошковима, тако што је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев туженог да се обавеже тужилац да му накнади трошкове поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији па му на основу члана 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови ревизијског поступка. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара према Тарифи о накнадама и наградама трошкова за рад адвоката важећој у време предузимања ове парничне радње.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић